

Briselē, 2023. gada 30. jūnijā
(OR. en)

11152/23

ECOFIN 677
UEM 211
SOC 502
EMPL 353
COMPET 697
ENV 776
EDUC 289
RECH 321
ENER 412
JAI 923
GENDER 153
ANTIDISCRIM 147
JEUN 191
SAN 428

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepri. dok. Nr.:	9847/1/23 REV 1
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 621 final
Temats:	PADOMES IETEIKUMS par Polijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas 2023. gada konverģences programmu

Pielikumā ir pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas apspriests Padomē un Eiropadomē, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu COM(2023) 621 final.

PADOMES IETEIKUMS

(... gada ...)

**par Polijas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Polijas 2023. gada konverģences programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ², ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("mehānisms"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm mehānisms sekmē ekonomikas un iekļaujošu atveseļošanu un ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu reformu un investīciju īstenošanu, jo īpaši reformas un investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāko īstenošanu. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 11. panta 2. punktu 2022. gada 30. jūnijā tika atjaunināta katrai dalībvalstij paredzētā maksimālā finanšu iemaksa no mehānisma.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

- (2) Komisija 2022. gada 22. novembrī pieņēma 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2023. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Eiropadome 2023. gada 23. martā apstiprināja 2023. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā izvirzītās prioritātes, kuras ir vērstas uz konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2022. gada 22. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 ³ pamata pieņēma arī 2023. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Poliju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība. Padziļināts pārskats attiecīgi nebūtu vajadzīgs. Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku un priekšlikumu attiecībā uz 2023. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁴ Padome pieņēma 2023. gada 16. maijā un Vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2023. gada 13. martā.
- (3) Lai gan Savienības valstu tautsaimniecības demonstrē ievērojamu noturību, ģeopolitiskajam kontekstam joprojām ir negatīva ietekme. Tā kā Savienība nelokāmi solidarizējas ar Ukrainu, Savienības ekonomikas un sociālās politikas programma ir vērsta uz to, lai īstermiņā mazinātu enerģētikas krīzes negatīvo ietekmi gan uz mazaizsargātām mājsaimniecībām, gan uzņēmumiem un lai turpinātu centienus īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, aizsargātu makroekonomikas stabilitāti un palielinātu noturību vidējā termiņā. Tajā liela uzmanība ir pievērsta arī Savienības konkurētspējas un produktivitātes palielināšanai.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

⁴ Padomes Ieteikums (2023. gada 16. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C 180, 23.5.2023., 1. lpp.).

- (4) Komisija 2023. gada 1. februārī nāca klajā ar paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" ("Zaļā kursa industriālais plāns"). Zaļā kursa industriālā plāna mērķis ir uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju un atbalstīt ātru pārkārtošanos uz klimatneitralitāti. Tas papildina Eiropas zaļā kursa un *REPowerEU* ietvaros īstenotos centienus. Tā mērķis ir arī veicināt labvēlīgākus apstākļus tādu neto nulles emisiju tehnoloģiju un produktu Savienības ražošanas jaudas izvēršanai, kas vajadzīgi Savienības vērienīgo klimatisko mērķrādītāju sasniegšanai, un nodrošināt piekļuvi attiecīgām kritiski svarīgām izejvielām, tostarp, diversificējot piegādes avotus, pienācīgi izmantojot ģeoloģiskos resursus dalībvalstīs un maksimāli palielinot izejvielu reciklēšanu. Zaļā kursa industriālā plāna pamatā ir četri pīlāri: prognozējama un vienkāršota normatīvā vide, ātrāka piekļuve finansējumam, prasmju pilnveidošana un atvērta tirdzniecība noturīgām piegādes ķēdēm. Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar papildu paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada", kas strukturēts atbilstoši deviņiem savstarpēji pastiprinošiem virzītājspēkiem ar mērķi strādāt, lai panāktu izaugsmi veicinošu tiesisko regulējumu. Paziņojumā ir noteiktas politikas prioritātes, kuru mērķis ir aktīvi nodrošināt strukturālus uzlabojumus, mērķtiecīgas investīcijas un regulatīvus pasākumus Savienības un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspējai. Turpmāk sniegtie ieteikumi palīdz īstenot minētās prioritātes.

- (5) 2023. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo ar šiem plāniem ir paredzēts izpildīt visus iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētos attiecīgos ieteikumus vai arī to būtisku daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020. un 2022. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (6) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435⁵ ("*REPowerEU* regula") mērķis ir ātri izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilās degvielas importa. Tas veicinās enerģētisko drošību un Savienības energoapgādes dažādošanu, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. *REPowerEU* regula sniedz iespēju dalībvalstīm savos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos pievienot jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus. Minētās reformas un investīcijas arī palīdzēs uzlabot Savienības neto nulles emisiju industrijas konkurētspēju, kā izklāstīts Zaļā kursa industriālajā plānā, un īstenot konkrētām valstīm saistībā ar enerģiju adresētos ieteikumus, kas dalībvalstīm sniegti 2022. gadā un attiecīgā gadījumā 2023. gadā. Ar *REPowerEU* regulu tiek ieviesta jauna neatmaksājama finansiālā atbalsta kategorija, kas darīta pieejama dalībvalstīm, lai tiktu finansētas jaunas ar enerģētiku saistītas reformas un investīcijas saskaņā ar to atveseļošanas un noturības plāniem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.).

- (7) Komisija 2023. gada 8. martā pieņēma paziņojumu, kurā sniegtas fiskālās politikas norādes 2024. gadam ("2023. gada 8. marta paziņojums"). Tā mērķis ir atbalstīt dalībvalstis stabilitātes un konverģences programmu sagatavošanā un tādējādi stiprināt politikas koordināciju. Komisija atgādināja, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula 2023. gada beigās tiks deaktivēta. Komisija aicināja panākt, lai fiskālā politika 2023.–2024. gadā nodrošinātu parāda atmaksājamību vidējā termiņā un ilgtspējīgā veidā veicinātu potenciālu izaugsmi, un aicināja dalībvalstis savās 2023. gada stabilitātes un konverģences programmās izklāstīt, kā to fiskālie plāni nodrošinās Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no iekšzemes kopprodukta (IKP) ievērošanu un ticamu un nepārtrauktu parāda samazināšanu vai parāda saglabāšanu piesardzīgā līmenī vidējā termiņā. Komisija arī aicināja dalībvalstis pakāpeniski atteikties no valsts fiskālajiem pasākumiem, kas tika ieviesti, lai aizsargātu mājsaimniecības un uzņēmumus no enerģijas cenu satricinājuma, sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem. Tā norādīja, ka gadījumā, ja, atkārtoties ar enerģijas cenām saistītajam spiedienam, būtu nepieciešams pagarināt atbalsta pasākumu darbības laiku, šādiem dalībvalstu pasākumiem vajadzētu būt mērķorientētākiem, atbalstot tieši neaizsargātās mājsaimniecības un uzņēmumus. Komisija norādīja, ka fiskālie ieteikumi būtu izsakāmi skaitļos un diferencējami. Turklāt, kā ierosināts Komisijas 2022. gada 9. novembra paziņojumā par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformas ievirzēm, fiskālie ieteikumi tiktu formulēti, pamatojoties uz neto primārajiem izdevumiem. Komisija ieteica visām dalībvalstīm turpināt aizsargāt valsts finansētās investīcijas un nodrošināt mehānisma un citu Savienības fondu efektīvu izmantošanu, jo īpaši, ņemot vērā zaļās un digitālās pārkārtošanās un noturības mērķus. Komisija norādīja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu un ievērojot spēkā esošās tiesību normas.

- (8) Komisija 2023. gada 26. aprīlī nāca klajā ar tiesību aktu priekšlikumiem Savienības ekonomikas pārvaldības noteikumu visaptverošas reformas īstenošanai. To galvenais mērķis ir uzlabot valsts parāda atmaksājamību un ar reformu un investīciju palīdzību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās dalībvalstīs. Komisijas priekšlikumu mērķis ir uzlabot valstu līdzatbildību, vienkāršot sistēmu un virzīties uz lielāku vidēja termiņa mērķi apvienojumā ar efektīvu un saskaņotāku izpildi. Saskaņā ar Padomes 2023. gada 14. marta secinājumiem par ievirzēm ES ekonomikas pārvaldības sistēmas reformai mērķis ir 2023. gadā pabeigt leģislatīvo darbu.
- (9) Polija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 3. maijā. Ievērojot Regulas (ES) 2021/241 19. pantu, Komisija novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu saskaņā ar minētās regulas V pielikumā izklāstītajām novērtēšanas vadlīnijām. Padome 2022. gada 17. jūnijā pieņēma īstenošanas lēmumu par Polijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ⁶. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Polija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

⁶ ST 9728/2022 INIT; ST 9728/2022 ADD 1.

- (10) Polija 2023. gada 27. aprīlī iesniedza savu 2023. gada valsts reformu programmu un savu 2023. gada konverģences programmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 8. panta 1. punktu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2023. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Polijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.
- (11) Komisija 2023. gada ziņojumu par Poliju publicēja 2023. gada 24. maijā. Tajā tika izvērtēts, kā Polija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2022. gadam, un kā Polija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz minēto analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjaudājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjaudājumi. Tajā bija arī novērtēts Polijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

- (12) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem Polijas vispārējās valdības budžeta deficīts palielinājās no 1,8 % no IKP 2021. gadā līdz 3,7 % 2022. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds samazinājās no 53,6 % no IKP 2021. gada beigās līdz 49,1 % 2022. gada beigās. 2023. gada 24. maijā Komisija izdeva ziņojumu saskaņā ar Līguma 126. panta 3. punktu. Minētajā ziņojumā bija aplūkots Polijas budžeta stāvoklis, ņemot vērā to, ka tās vispārējās valdības budžeta deficīts 2022. gadā pārsniedza Līgumā noteikto atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Ziņojumā secināts, ka deficīta kritērijs nav izpildīts. Atbilstīgi 2023. gada 8. marta paziņojumam Komisija nav ierosinājusi 2023. gada pavasarī sākt jaunas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Pēc tam Komisija paziņoja, ka ierosinās Padomei 2024. gada pavasarī sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras, pamatojoties uz izpildes datiem par 2023. gadu. Polijai tas būtu jāņem vērā 2023. gada budžeta izpildē un 2024. gada budžeta sagatavošanā.
- (13) Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējuši fiskālās politikas pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Šādi fiskālās politikas ieņēmumu samazināšanas pasākumi 2022. gadā ietvēra samazinātas pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes nodokļa likmes enerģijai un degvielai, savukārt šādi fiskālās politikas izdevumus palielinoši pasākumi ietvēra skaidras naudas subsīdijas un elektroenerģijas cenu griestus mājāsaimniecībām un gāzes izmaksu subsīdijas uzņēmumiem. Komisija lēš, ka minēto pasākumu neto budžeta izmaksas 2022. gadā atbildīs 1,9 % no IKP. Vispārējās valdības bilanci ir ietekmējušas arī budžeta izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām un kas tiek lēstas 0,5 % apmērā no IKP 2022. gadā. Tajā pašā laikā ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu aplēstās izmaksas samazinājās no 2,4 % 2021. gadā līdz 0,7 % no IKP 2022. gadā.

- (14) Padome 2021. gada 18. jūnijā ieteica Polijai 2022. gadā⁷ īstenot atbalstošu fiskālo nostāju, kas ietver stimulējošo iedarbību, kuru nodrošina Atveseļošanas un noturības mehānisms, un saglabāt valsts finansētās investīcijas.
- (15) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja⁸ 2022. gadā bija atbalstoša, proti, -3,0 % no IKP, kā ieteikusi Padome. Polija atbilstoši Padomes ieteikumam turpināja atbalstīt atveseļošanu ar investīcijām, ko finansē no mehānisma. No mehānisma dotācijām un citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2022. gadā sasniedza 1,0 % no IKP (1,3 % no IKP 2021. gadā). Valsts finansētajām investīcijām bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju 0,2 procentpunkta apmērā⁹. Tādējādi Polija atbilstoši Padomes ieteikumam saglabāja valsts finansētās investīcijas. Tajā pašā laikā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugumam (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju 2,3 procentpunktu apmērā no IKP. Minētā ievērojamā ekspansīvā ietekme ietvēra papildu ietekmi, ko radīja pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi (papildu neto budžeta izmaksas 1,9 % no IKP), kā arī izmaksas, kas saistītas ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu no Ukrainas pārvietotajām personām (0,5 % no IKP). Tādējādi Polija pietiekami kontrolēja valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

⁷ Padomes Ieteikums (2021. gada 18. jūnijs), ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas 2021. gada konverģences programmu (OV C 304, 29.7.2021., 98. lpp.).

⁸ Fiskālā nostāja tiek mērīta, vadoties pēc izmaiņām primārajos izdevumos (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus), neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus, taču ietverot no mehānisma un citu Savienības fondu neatmaksājama atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, kas attiecināmi uz vidēja termiņa potenciālo izaugsmi. Sīkāku informāciju sk. fiskālās statistikas tabulu 1. izcēlumā.

⁹ Citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem bija ekspansīva ietekme 0,8 procentpunktu apmērā no IKP, un tas lielā mērā atspoguļo valdības atbalstu finanšu iestādēm.

- (16) 2023. gada konverģences programmas budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs par 2023. gadu un turpmāko periodu atbilst Komisijas 2023. gada pavasara prognozei. Valdība prognozē, ka reālais IKP 2023. gadā pieaugs par 0,9 % un 2024. gadā – par 2,8 %. Savukārt Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP pieaugs nedaudz mazāk, proti, par 0,7 % 2023. gadā un par 2,7 % 2024. gadā, un šo atšķirību veido mazāka prognozētā iekšzemes pieprasījuma ietekme.
- (17) Valdība savā 2023. gada konverģences programmā plāno, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies līdz 4,7 % no IKP 2023. gadā. Palielinājums 2023. gadā galvenokārt atspoguļo lielākus izdevumus aizsardzībai, veselības aprūpei, publiskā sektora algām un pensiju indeksācijai, kamēr enerģijas cenu pieauguma ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanas pasākumu izmaksas joprojām būs palielinātas. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP palielināsies no 49,1 % 2022. gada beigās līdz 50,5 % 2023. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi valdības budžeta deficīts 2023. gadā būs 5,0 % no IKP. Tas ir lielāks nekā 2023. gada konverģences programmā prognozētais deficīts, galvenokārt tāpēc, ka 2023. gada konverģences programmā vēl nebija precizēti ārkārtas atbalsta pasākumi lauksaimniekiem. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 50,5 % 2023. gada beigās.

- (18) Sagaidāms, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā joprojām ietekmēs pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi. Tie galvenokārt ir jauni pasākumi, piemēram, elektroenerģijas un gāzes cenu iesaldēšanas shēmas un atbalsta pasākumi energoietilpīgām nozarēm. Šo pasākumu izmaksas daļēji kompensē nodokļi par gāzes un elektroenerģijas ražotāju negaidītu papildu peļņu. Ņemot vērā minētos ieņēmumus, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē atbalsta pasākumu neto budžeta izmaksas 2023. gadam tiek prognozētas 1,7 % apmērā no IKP ¹⁰. Vairākums pasākumu 2023. gadā nešķiet vērsti uz visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām vai uzņēmumiem, un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti. Rezultātā Komisijas 2023. gada pavasara prognozē tiek lēsts, ka mērķtiecīgo atbalsta pasākumu summa, kas jāņem vērā novērtējumā par atbilstību Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam ¹¹, veidos 0,2 % no IKP 2023. gadā (salīdzinājumā ar 0,1 % no IKP 2022. gadā). Tiek prognozēts, ka budžeta izmaksas no Ukrainas pārvietoto personu pagaidu aizsardzībai samazināsies par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2022. gadu. Visbeidzot, paredzams, ka vispārējās valdības bilanci 2023. gadā labvēlīgi ietekmēs ar Covid-19 krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpeniska izbeigšana, kas pēc aplēsēm veido 0,7 % no IKP.

¹⁰ Šis skaitlis atspoguļo šo pasākumu gada budžeta izmaksu līmeni, ietverot kārtējos ieņēmumus un izdevumus, kā arī – attiecīgā gadījumā – kapitālizdevumu pasākumus.

¹¹ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijs) par Polijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Polijas 2022. gada konverģences programmu (OV C 334, 1.9.2022, 171. lpp.)

- (19) Savā 2022. gada 12. jūlija ieteikumā Padome ieteica Polijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai ¹², ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Vienlaikus Polijai vajadzētu būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Polijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus.

¹² Pamatojoties uz Komisijas 2023. gada pavasara prognozi, Polijas potenciālās izlaides pieauguma aplēse vidējā termiņā (10 gadu vidējais rādītājs), kuru izmanto fiskālās nostājas noteikšanai, nominālā izteiksmē ir 15,5 %.

- (20) Saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi fiskālā nostāja 2023. gadā, ņemot vērā augsto inflāciju, būs ekspansīva (-0,8 % no IKP). Fiskālā nostāja 2022. gadā bija ekspansīva (-3,0 % no IKP). Prognozēts, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā būs ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 0,8 % no IKP. Tas ietver mērķorientēto atbalsta pasākumu izmaksu palielinājumu 0,1 % no IKP apmērā mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, kuri ir visneaizsargātākie pret enerģijas cenu pieaugumu. Tas ietver arī zemākas izmaksas saistībā ar pagaidu aizsardzības piedāvāšanu pārvietotajām personām no Ukrainas (0,2 % no IKP). Tādējādi valsts finansēto neto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvā ietekme neizriet no mērķorientētā atbalsta pret enerģijas cenu kāpumu visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu ekspansīvo pieaugumu izraisa nemērķtiecīgi enerģētikas pasākumi, lielāki izdevumi aizsardzībai un veselības aprūpei, kā arī pastāvīgs publiskā sektora algu un sociālo pabalstu pieaugums. Prognozētais valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums kopumā neatbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Tiek prognozēts, ka no mehānisma dotācijām un no citiem Savienības fondiem finansētie izdevumi 2023. gadā sasniegs 1,8 % no IKP, savukārt valsts finansētajām investīcijām būs bremzējoša ietekme uz fiskālo nostāju 0,2 procentpunktu apmērā no IKP ¹³. Tāpēc Polija plāno finansēt papildu investīcijas, izmantojot mehānismu un citus Savienības fondus, un paredzams, ka tiks saglabātas valsts finansētās investīcijas. Polija plāno finansēt publiskās investīcijas, kas sekmē zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, tādās no mehānisma un citiem Savienības fondiem finansētās jomās kā ēku energoefektivitāte, sauszemes un atkrastes vēja enerģija, enerģijas uzkrāšana, tīklu modernizācija, ūdeņraža ražošana un ilgtspējīga mobilitāte.

¹³ Tiek prognozēts, ka citiem valsts finansētajiem kapitālizdevumiem būs bremzējoša ietekme 0,6 procentpunktu apmērā no IKP, atspoguļojot finanšu iestādēm paredzētā valdības atbalsta atsaukšanas ietekmi 2022. gadā.

- (21) Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu paredzams, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, 2024. gadā sasniedzot 3,4 % no IKP. Samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo ar enerģētikas krīzi saistīto atbalsta pasākumu atcelšanu. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP palielināsies, 2024. gada beigās sasniedzot 52,4 %. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 3,7 % apmērā no IKP. Tas nozīmē lielāku deficītu nekā 2023. gada konverģences programmā paredzētais, galvenokārt tāpēc, ka ir pasākumi, kas vēl nav precizēti programmā. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē ir plānota līdzīga vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP, proti, 53,0 % 2023. gada beigās.
- (22) 2023. gada konverģences programmā ir paredzēts 2024. gadā pakāpeniski izbeigt lielāko daļu no enerģētikas atbalsta pasākumiem. Komisija pašreizējā aplēse ir, ka enerģētikas atbalsta pasākumu neto izmaksas 2024. gadā būs 0,3 % no IKP. Tam pamatā ir pieņēmums, ka enerģijas cenas nepalielināsies no jauna. Šķiet, ka lielākā daļa enerģijas atbalsta pasākumu, kurus pašlaik plānots saglabāt 2024. gadā, nav mērķēti uz neaizsargātām mājtsaimniecībām un tajos nav pilnībā iestrādāts cenas signāls, kas rosinātu samazināt enerģijas pieprasījumu un palielināt energoefektivitāti.

- (23) Regula (EK) Nr. 1466/97 aicina katru gadu uzlabot strukturālo budžeta bilanci vidēja termiņa budžeta mērķa virzienā, par kritēriju nosakot 0,5 % no IKP ¹⁴. Ņemot vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumus un nepieciešamību samazināt deficītu zem Līgumā noteiktās atsaucēs vērtības 3 % no IKP, saskaņā ar Komisijas aplēsēm būtu atbilstīgi 2024. gadā uzlabot strukturālo bilanci vismaz par 0,5 % no IKP. Lai nodrošinātu šādu uzlabojumu un saskaņā ar Komisijas metodoloģiju, neto valsts finansēto primāro izdevumu ¹⁵ pieaugumam 2024. gadā nevajadzētu pārsniegt 7,8 %, kā atspoguļots šajā ieteikumā. Tajā pašā laikā atlikušie enerģētikas atbalsta pasākumi (ko Komisija pašlaik lēš 1,7 % apmērā no IKP 2023. gadā) būtu pakāpeniski jāizbeidz, ja enerģijas tirgus attīstība to ļauj un sākot ar vismazāk mērķorientētajiem pasākumiem, un saistītie ietaupījumi būtu jāizmanto, lai samazinātu valdības budžeta deficītu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm, tas radītu neto primāro izdevumu pieaugumu, kas ir zem 2024. gadam ieteiktā maksimālā pieauguma. Turklāt saskaņā ar Komisijas 2023. gada pavasara prognozi neto valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums 2023. gadā neatbilst Padomes 2022. gada 12. jūlija ieteikumam. Ja tas apstiprināsies, būtu atbilstīgi 2024. gadā samazināt neto primāro izdevumu pieaugumu.
- (24) Pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzēts, ka neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 5,6 %, kas ir zem ieteiktā pieauguma tempa. Komisijas 2023. gada pavasara prognozē paredzētā korekcija ir nedaudz mazāka nekā ietaupījumi no pakāpeniskas enerģētikas atbalsta pasākumu pilnīgas izbeigšanas, jo tiek prognozēts, ka daži no enerģētikas atbalsta pasākumiem 2024. gadā paliks spēkā.

¹⁴ Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. pantā arī prasīts veikt korekciju vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP tām dalībvalstīm, kuru valsts parāds pārsniedz 60 % no IKP vai kurās ir izteiktāki parāda atmaksājamības riski.

¹⁵ Neto primāros izdevumus definē kā valsts finansētos izdevumus, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un izņemot procentu izdevumus un cikliskā bezdarba izdevumus.

- (25) Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu sagaidāms, ka valdības investīcijas saglabāsies stabilas 4,2 % no IKP 2024. gadā, kas ir līdzīgā līmenī kā 2023. gadā. 2023. gada konverģences programmā ir minētas reformas un investīcijas, kas, paredzams, veicinās fiskālo ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Tās ir fiskālās sistēmas reformas, kas arī ir daļa no Atveseļošanas un noturības plāna.
- (26) 2023. gada konverģences programmā ir izklāstīta vidēja termiņa fiskālā virzība līdz 2026. gadam. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies, sasniedzot 2,9 % no IKP 2025. gadā, un saglabāsies tādā līmenī līdz 2026. gadam. Tāpēc tiek plānots, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā samazināsies zem 3 % no IKP. Saskaņā ar 2023. gada konverģences programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP palielināsies no 52,4 % 2024. gada beigās līdz 55,4 % 2026. gada beigās.
- (27) Joprojām ir ievērojamas iespējas palielināt publisko izdevumu efektivitāti sociālo pabalstu jomā. Sociālie pabalsti joprojām lielākoties nav mērķorientēti un nav pielāgoti mājāsaimniecības ienākumiem. Pabalstu mērķtiecīgāka novirzīšana ļautu efektīvāk izmantot publiskos resursus nabadzības mazināšanai un sniegt atbalstu tiem, kam tas visvairāk vajadzīgs.
- (28) Straujā sabiedrības novecošana rada problēmas Polijas pensiju sistēmai. Pašreizējā pensiju sistēma paredz, ka pensionēšanās vecums nepalielinās, lai gan vidējais paredzamais mūža ilgums un pensijā pavadīto gadu skaits pastāvīgi pieaug. Pašreizējā definēto iemaksu pensiju sistēma padara sistēmu finansiāli līdzsvarotu, bet nākotnē tā izraisīs to, ka pensijas pabalsti būs ievērojami mazāki nekā pēdējā darba alga. Tas nozīmē, ka liela daļa pensionāru būs pakļauti nabadzības riskam. Komisijas analīze liecina, ka tikai tam vien, lai pabalstu lielumu saglabātu tuvu pašreizējam līmenim, Polijai līdz 2070. gadam būtu jātērē papildu 6,7 % no IKP. Nesenās izmaiņas vispārējā pensiju sistēmā un dārgi īpašie pensiju režīmi ir palielinājuši pensiju izmaksas, ko saņem pašreizējie pensionāri. Tas nemudina strādāt ilgāk par salīdzinoši zemo pensionēšanās vecumu, kas ir 60 gadi sievietēm un 65 gadi vīriešiem, un palielina ar novecošanu saistīto izdevumu slogu.

- (29) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu un minētās regulas V pielikuma 2.2. kritēriju, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Tā kā Polijas atveseļošanas un noturības plāns tika pieņemts vēlā, 2022. gada jūnijā, tā īstenošana ir ievērojami aizkavējusies. Tiesu neatkarības un objektivitātes stiprināšana un to tiesnešu situācijas labošana, kurus skar Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas lēmumi disciplinārlietās un tiesu imunitātes lietās, ir priekšnoteikums, lai Komisija veiktu jebkādu maksājumu Polijai un nodrošinātu Savienības finanšu interešu aizsardzību, ļaujot ātri un stabili īstenot plānu. Polija ir sākusi īstenot Atveseļošanas un noturības plāna galvenos pasākumus, tostarp reformas tādās jomās kā fiskālā sistēma, veselības aprūpe, digitālā pārkārtošanās, energoefektivitāte un darba tirgus. Lai gan Polija nav oficiāli iesniegusi nedz plāna papildinājumus, nedz *REPowerEU* nodaļu, diskusijas ar Komisiju notiek. Polija 2023. gada 31. martā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14. panta 6. punktu pauda nodomu pieprasīt papildu aizdevuma atbalstu mehānisma ietvaros 23 miljardu EUR apmērā. Jaunās *REPowerEU* nodaļas ātra iekļaušana atveseļošanas un noturības plānā sniegs iespēju finansēt papildu reformas un investīcijas, lai atbalstītu Polijas stratēģiskos mērķus enerģētikas un zaļās pārkārtošanās jomā. Lai nodrošinātu atveseļošanas un noturības plāna, kā arī citas, ārpus plāna tvēruma esošas ekonomikas un nodarbinātības politikas sekmīgu īstenošanu un rezultātā panāktu plašu līdzatbildību par politikas programmu kopumā, joprojām ir svarīgi sistemātiski un efektīvi iesaistīt vietējās un reģionālās iestādes, sociālos partnerus un citas attiecīgās ieinteresētās personas un īstenot vispārēji kvalitatīvu sociālo dialogu.

- (30) Komisija visus Polijas kohēzijas politikas plānošanas dokumentus apstiprināja 2022. gadā. Kohēzijas politikas programmu ātra īstenošana papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu, tostarp *REPowerEU* nodaļu, ir būtiska zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, ekonomikas un sociālās noturības palielināšanai un līdzsvarotas teritoriālās attīstības panākšanai Polijā.
- (31) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un kohēzijas politikas programmās, Polijā ir vairāki papildu problēmjaudājumi, kas saistīti ar investīciju klimatu, enerģētikas politiku un zaļo pārkārtošanos.
- (32) Tiesu sistēmas neatkarība, efektivitāte un kvalitāte ir būtiska stabilai un paredzamai uzņēmējdarbības videi, kā arī labvēlīgai investīciju videi. Šādai labvēlīgai videi ir svarīga nozīme ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes panākšanai vidējā termiņā un ilgtermiņā. Investīciju vidi Polijā joprojām pasliktina nopietnas bažas, kas saistītas ar tiesiskumu, tostarp tiesu iestāžu neatkarību, kā konstatēts Eiropas Savienības Tiesas ("Tiesas") un Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumos. Turklāt 2023. gada 15. februārī Komisija vērsās Tiesā pret Poliju par Polijas Konstitucionālās tiesas un tās judikatūras izraisītajiem Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, kuri jo īpaši apstrīd Savienības tiesību aktu pārkāpumu.

- (33) Polijas energoresursu struktūrā lielā mērā dominē fosilās degvielas, no kurām 2021. gadā aptuveni 60 % bija ogles un tikai 13 % – atjaunīgie energoresursi. Polija kopš 2022. gada aprīļa ir pārtraukusi dabasgāzes importu no Krievijas un kopš 2023. gada februāra – naftas importu. Ietekmi uz valsts energoapgādes drošību ir mazinājuši pēdējos gados veiktie dažādošanas centieni. Polija dekarbonizējas ievērojami lēnāk nekā citas dalībvalstis. Polijai joprojām ir daudz darāmā, lai novērstu regulatīvos un administratīvos šķēršļus atjaunīgo energoresursu apguves paātrināšanai. Lai dekarbonizētu Polijas ekonomiku un panāktu klimatneitralitāti, ir svarīgi palielināt enerģijas ražošanu no atjaunīgajiem energoresursiem. Lai atraisītu atjaunīgo energoresursu potenciālu, Polijai ir jāuzlabo iekšējie enerģijas pārvades un sadales tīkli, kā arī enerģijas uzglabāšanas tīkli un jāreformē sava normatīvā vide. Jo īpaši Polijai būtu jāīsteno pasākumi, lai novērstu šķēršļus atļauju piešķiršanas procesam attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem. Šajos pasākumos vajadzētu pievērsties šādiem aspektiem: i) paātrināt atjaunīgo energoresursu iekļaušanu telpiskajos plānos, ii) izveidot atjaunīgās enerģijas ražošanai izdevīgas teritorijas, iii) grozīt noteikumus par tīkla pieslēguma atļaujām un iv) modernizēt novecojušus un neefektīvus sadales tīklus. Ir vajadzīgas turpmākas reformas, lai i) rūpniecība varētu gūt labumu no tīras enerģijas, izmantojot ilgtermiņa līgumus par elektroenerģijas piegādi un pieprasījumu, piemēram, elektroenerģijas pirkuma līgumus, atceltu ierobežojumus energokopienām, un iii) veicinātu atjaunīgo energoresursu apguvi centralizētās siltumapgādes nozarē.

- (34) Dabaszgāzes patēriņš Polijā laikposmā no 2022. gada augusta līdz 2023. gada martam samazinājās par 13 % salīdzinājumā ar vidējo gāzes patēriņu tajā pašā laikposmā iepriekšējos piecos gados, mazliet zem samazinājuma mērķrādītāja 15 %, kas noteikts Padomes Regulā (ES) 2022/1369 ¹⁶. Polija tiek mudināta turpināt centienus uz laiku samazināt gāzes pieprasījumu līdz 2024. gada 31. martam, ievērojot Padomes Regulu (ES) 2023/706 ¹⁷. Neraugoties uz vairākiem pasākumiem, kas ieviesti, lai ierobežotu enerģijas pieprasījumu, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai uzlabotu energoefektivitāti, jo īpaši attiecībā uz dzīvojamām ēkām un centralizētās siltumapgādes sistēmām. Enerģijas galapatēriņš Polijā 2021. gadā bija 75,2 megatonnas, un pēdējās desmitgades laikā tas ir audzis. Vairāk nekā pusi no dzīvojamo ēku enerģijas pieprasījuma apkurei pašlaik apmierina ogles, kas tiek izmantotas tieši vai centralizētajā siltumapgādē netieši. Tomēr dzīvojamās ēkas joprojām lielā mērā ir energoneefektīvas, un tas veido lielākas ieguldījumu vajadzības nekā citās dalībvalstīs. Turklāt centralizētās siltumapgādes nozarei ir vajadzīgas mērķtiecīgas reformas un pastiprinātas investīcijas, lai paātrinātu dekarbonizāciju, palielinātu efektivitāti un nodrošinātu ilgtermiņa finansiālo dzīvotspēju.
- (35) Laikposmā no 2005. līdz 2021. gadam iekšzemes transporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas, izņemot aviāciju, Polijā ir palielinājušās par 88,3 %, un tas ir krasā pretstatā samazinājumam vidēji par 7,5 % Savienībā. Pat ar papildu pasākumiem, kas iekļauti Polijas enerģētikas un klimata plānā, tiek prognozēts, ka līdz 2030. gadam siltumnīcefekta gāzu emisijas šajā nozarē joprojām būs par 56 % lielākas nekā 2005. gadā. Pamatojoties uz reformām un investīcijām Polijas noturības un atveseļošanas plānā, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai veicinātu ilgtspējīgus sabiedriskā transporta veidus. Iekšzemes transporta elektrifikācijai ir jāiet roku rokā ar elektroapgādes dekarbonizāciju, lai efektīvi samazinātu nozaru emisijas.

¹⁶ Padomes Regula (ES) 2022/1369 (2022. gada 5. augusts) par koordinētiem gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem (OV L 206, 8.8.2022., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (ES) 2023/706 (2023. gada 30. marts), ar ko groza Regulu (ES) 2022/1369 attiecībā uz pieprasījuma samazināšanas perioda pagarināšanu gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumiem un ziņošanas par to īstenošanu un īstenošanas uzraudzības stiprināšanu (OV L 93, 31.3.2023., 1. lpp.).

- (36) Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, tostarp neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanā, ieviešanā un uzturēšanā, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai mazinātu prasmju nepietiekamību un veicinātu darba ņēmēju iekļautību un pārorientēšanu, būtiskas ir kvalitatīvas izglītības un mācību sistēmas, kas reaģē uz mainīgajām darba tirgus vajadzībām, un mērķtiecīgi profesionālās pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, minētajiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs un reģionos, kurus visvairāk skar zaļā pārkārtošanās. Polijā saistībā ar zaļo pārkārtošanos un arī attiecīgu prasmju trūkuma dēļ pēdējos gados ir palielinājies darbaspēka trūkums galvenajās nozarēs, un tas rada šķēršļus pārejā uz neto nulles emisiju ekonomiku. Darbaspēka trūkumu 2022. gadā minēja kā faktoru, kas ierobežo ražošanu rūpniecībā (63,4 % uzņēmumu) un būvniecībā (74,6 % uzņēmumu).
- (37) Padome ir izskatījusi 2023. gada konverģences programmu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu, un tās atzinums ¹⁸ ir atspoguļots 1. ieteikumā.

¹⁸ Atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktam.

AR ŠO IESAKA Polijai 2023. un 2024. gadā rīkoties šādi.

1. Cik drīz vien iespējams, 2023. un 2024. gadā izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus, saistītos ietaupījumus izmantojot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Ja atkal pieaugošu enerģijas cenu dēļ ir nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai ja esošie pasākumi ir jāturpina, nodrošināt, ka šādi atbalsta pasākumi ir orientēti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un ka tie saglabā stimulus enerģijas taupīšanai.

Nodrošināt piesardzīgu fiskālo politiku, jo īpaši, ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu nominālo pieaugumu 2024. gadā līdz ne vairāk kā 7,8 % ¹⁹.

Saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt mehānisma dotāciju un citu Savienības fondu efektīvu apguvi, jo īpaši, lai veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Laikposmā pēc 2024. gada turpināt īstenot vidēja termiņa fiskālo stratēģiju pakāpeniskai un ilgtspējīgai konsolidācijai apvienojumā ar tādām investīcijām un reformām, kas veicina lielāku ilgtspējīgu izaugsmi, lai panāktu piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli.

Uzlabot publisko izdevumu efektivitāti, tostarp mērķtiecīgāk izmantojot sociālos pabalstus. Nodrošināt nākotnes pensiju pabalstu adekvātumu un pensiju sistēmas ilgtspēju, veicot pasākumus faktiskā pensionēšanās vecuma palielināšanai un reformējot preferenciālās pensiju shēmas.

¹⁹ Tiek lēsts, ka tas atbilstu ikgadējam strukturālās budžeta bilances uzlabojumam vismaz 0,5 % apmērā no IKP 2024. gadā, kā aprakstīts 23. apsvērumā.

2. Steidzami sasniegt prasītos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas saistīti ar Savienības finanšu interešu aizsardzību, nolūkā nodrošināt ātru un stabilu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu. Ātri pabeigt *REPowerEU* nodaļas iekļaušanu, lai strauji sāktu tās īstenošanu. Turpināt kohēzijas politikas programmu ātru īstenošanu ciešā papildināmībā un sinerģijā ar atveseļošanas un noturības plānu.
3. Uzlabot investīciju vidi un jo īpaši aizsargāt tiesu iestāžu neatkarību.
4. Paātrināt fosilo degvielu izmantošanas pakāpenisku pārtraukšanu un atjaunīgās enerģijas apguvi. Reformēt tiesisko regulējumu attiecībā uz tīkla pieslēguma atļaušanu un atjaunīgajiem energoresursiem, tostarp energokopienām, biometānu un atjaunīgo ūdeņradi. Īstenot enerģijas taupīšanas un gāzes pieprasījuma samazināšanas pasākumus. Palielināt investīcijas ēku energoefektivitātē un dekarbonizēt centralizēto siltumapgādi, lai risinātu enerģētiskās nabadzības problēmu. Turpināt ilgtspējīgu sabiedriskā transporta veidu veicināšanu. Pastiprināt politikas centienus, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt zaļās pārkārtošanās procesam, tostarp ēku renovācijai, vajadzīgās prasmes un kompetences.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*
